

DEPARTAMENT DE LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA			
CURS	CURS/NIVELL	ASSIGNATURA	PROFESSORS
2025-2026	2n ESO A, B, C	CASTELLÀ	Carlos García i María Jesús Moragón
COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES			
CE 1 Descriure i apreciar la diversitat lingüística del món a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe y pluricultural d'Espanya, analitzant l'origen i desenvolupament sociohistòric de les seves llengües i les característiques de les principals varietats dialectals de l'espanyol, per afavorir la reflexió interlingüística, per combatre els estereotips i prejudicis lingüístics i per valorar la diversitat com a font de riquesa cultural. CE 2 Comprendre e interpretar textos orals i multimodals, recogint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant la seva fiabilitat, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, per formar-se opinió i per obrir les possibilitats de gaudi i oci. CE 3 Produir textos orals i multimodals amb fluïdesa, coherència, cohesió i registre adequat, atenent a les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar a interaccions orals amb actitud cooperativa i respectuosa, tant per construir coneixement i establir vincles personals com per intervenir de manera activa e informada a diferents contextos socials. CE 4 Comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i evaluant la seva qualitat i fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per construir coneixement. CE 5 Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, atenent a les convencions pròpies del gènere discursiu elegit, per construir coneixement i per donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes. CE 6 Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, evaluant la seva fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la des d'un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual. CE 7 Seleccionar i llegir de manera progressivament autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que evolucioni en quant a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i per gaudir de la dimensió social de la lectura.			

CE 8 Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni nacional i universal, utilitzant un metallenguatge específic i movilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals que permeten establir vïncles entre textos diversos i amb altres manifestacions artístiques, per conformar un mapa cultural, per obrir les possibilitats de gaudi de la literatura i per crear textos amb intenció literària.

CE 9 Movilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, per augmentar el repertori comunicatiu i per millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de comprensió e interpretació crítica.

CE 10 Posar les pròpies pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.

UP1. *¿Cómo te conectas?*

- **Comunicació i mitjans:** el fet comunicatiu, elements i funcions del llenguatge, llenguatge verbal i no verbal, comunicació en entrevistes, xarxes socials i contextos quotidians.
- **Tipus de textos:** l'entrevista; textos formals d'àmbit públic (instàncies, reclamacions) i textos d'àmbit privat.
- **Coneixement de la llengua:** llenguatge / llengua / parla, enunciat i text; origen i diversitat de les llengües d'Espanya; varietats del castellà; registres i nivells de la llengua; formació de paraules (derivació, composició, prefixos i sufixos); reactivació de sabers sobre categories gramaticals; denotació i connotació lèxica; ortografia bàsica i signes de puntuació.
- **Educació literària i escriptura:** què és la literatura, literatura oral i escrita, vers i prosa; lectura de textos breus i redacció d'entrevistes i reclamacions.

UP2. *¿Te adaptas a los cambios?*

- **Tema i competència lectora:** experiències de canvi i resiliència personal i social a través de textos narratius i altres textos de l'actualitat.
- **Tipus de textos:** les propietats textuais (coherència, cohesió i adequació); la narració literària i no literària; estructura narrativa (plantejament, nus, desenllaç); elements narratius: narrador, temps, espai i personatges; el diàleg narratiu.
- **Coneixement de la llengua:** presentació dels grups sintàctics (nominal, preposicional, adjectival, verbal, adverbial); grup nominal i grup preposicional: estructures i funcions respectives; reflexió sobre substantius i els pronoms; sintagma nominal i concordança; ortografia bàsica i accentuació.

	● Educació literària i escriptura: subgèneres narratius: contes, mites, llegendes, faules, etc.; escriptura i/o narració oral d'un relat personal o de ficció, amb revisió ortogràfica i gramatical. Posada a punt per a la possible participació a concursos literaris.
UP3. <i>¿Pendiente del espejo?</i>	● Tema i competència lectora: la imatge personal i la identitat; com ens veiem i com ens veuen, en textos literaris, divulgatius i multimodals. ● Tipus de textos: la descripció (tècnica i científica, literària); descripció de persones, animals, llocs i objectes; recursos descriptius (adjectivació, comparacions senzilles); adequació del text a la situació comunicativa ● Coneixement de la llengua: grup adjectival: estructures i funcions respectives; reflexió sobre determinants i adjectius; sinònims i antònims; ortografia bàsica i grafies dubtoses: b/v. ● Educació literària i escriptura: retrat i descripció en textos narratius i poètics; escriptura de retrats i descripcions (realistes o creatives) a partir d'imatges o fotografies.
UP4. <i>¿Conozco mis sentimientos?</i>	● Tema i competència lectora: gestió de les emocions i dels sentiments; lectura de textos literaris i no literaris sobre el món afectiu. ● Tipus de textos: la poesia; informació v.s. opinió: introducció al text expositiu-instructiu v.s el text argumentatiu o d'opinió; exposicions senzilles relacionades amb l'educació emocional. ● Coneixement de la llengua: l'enunciat; classes d'oracions segons la modalitat (enunciatives, interrogatives, exclamatives, etc.); modalització i expressió de la subjectivitat; subjecte i predicat; el grup verbal: estructura i funcions; els complements verbals; reflexió sobre el verb: la conjugació verbal, concordança verbal; homònims i parònims; ortografia bàsica i grafies dubtoses: g/j. ● Educació literària i escriptura: la lírica (popular i culta), subgèneres lírics, funció poètica: temes lírics, ritme, riquesa lèxica i connotació; rima i mesura; estrofes i poemes estròfics / no estròfics; figures literàries bàsiques (repetició, acumulació, comparació, metàfora, etc.). Creació de textos lírics senzills (poemes, cançons, haikus) i petits textos reflexius sobre les pròpies emocions, amb revisió col·laborativa.

UP5. <i>¿Te preocupan los problemas sociales?</i>	● Tema i competència lectora: problemes socials actuals (pobresa, desigualtat, discriminació, drets humans) a partir de textos periodístics, dramàtics i audiovisuals. ● Tipus de textos: el teatre; escenes teatrals breus, diàlegs teatrals; informació v.s. opinió: continuació del text expositiu-instructiu v.s el text argumentatiu: notícies i textos d'opinió periodístics sobre problemes socials. ● Coneixement de la llengua: grup adverbial: estructura i funcions; reflexió sobre els adverbis; hipònims i hiperònims; ortografia bàsica i grafies dubtoses: h i h intercalada. ● Educació literària i escriptura: la dramàtica i els seus subgèneres; funció social del teatre; elements de la comunicació dramàtica: temes, estructura, espai, temps i personatges teatrals; modalitats del text teatral. Lectures dramatitzades i escenificació teatral.
UP6. <i>¿Cómo frenarías el cambio climático?</i>	● Tema i competència lectora: sostenibilitat, medi ambient i canvi climàtic a partir de textos expositius, argumentatius i instructius. ● Tipus de textos: focalització en el text expositiu-instructiu; tipus (divulgatiu i especialitzat) i estructura (introducció, desenvolupament, conclusió); instruccions, normes i recomanacions relacionades amb hàbits sostenibles; l'argumentació: exemples de subgèneres periodístics d'opinió. ● Coneixement de la llengua: anàlisi sintàctica global de l'oració simple: subjecte, predicat i complements (directe, indirecte, circumstancial, de règimen verbal, predicatiu i complement agent); camp semàntic i associatiu, família de paraules, canvi semàntic, tabú i eufemisme, ortografia bàsica i grafies dubtoses: ll / y, s/x y c/cc/z/qu/k. ● Escriptura i projecte: redacció d'un text expositiu-instructiu (tríptic, cartell, entrada de blog) sobre mesures per frenar el canvi climàtic; preparació d'exposicions orals.
UP7. Pla lector i lectures triades pel departament	● Lectura d'obres seleccionades: Finis Mundi, de Laura Gallego (novel·la) i La dama del alba, d'Alejandro Casona (teatre). ● Activitats de comprensió, diaris de lectura, recomanacions de llibres i/o presentacions orals breus.

UP8. Consolidació i ampliació de sabers bàsics	● Repàs i consolidació dels continguts fonamentals de comunicació, coneixement de la llengua i educació literària de les unitats 1-7. ● Activitats de reforç, ampliació i treball competencial (projectes curts, tasques interdisciplinàries).
UP10. Recuperació, reforç i preparació de proves	● Activitats de recuperació per a l'alumnat amb dificultats o matèria pendent. ● Taller de tècniques d'estudi, comprensió lectora i escriptura guiada; preparació de proves finals i, si escau, extraordinàries.
INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ	
Es fan servir instruments d'avaluació variats, flexibles i accessibles, i s'incorporen estratègies que permetin involucrar els alumnes en el propi procés d'aprenentatge i ser conscients dels seus guanys: l'autoavaluació, la coavaluació i l'heteroavaluació. TÈCNIQUES DE TREBALL: ▪ OBSERVACIÓ DIRECTA: notes de camp, escales d'estimació... ▪ OBSERVACIÓ INDIRECTA: anàlisi de treballs o exposicions, relats d'experiències, diaris personals... ▪ ENQUESTES: inventaris, qüestionaris, tècniques sociomètriques... ▪ TÈCNIQUES D'INTERCANVI ORAL: entrevistes estructurades o semiestructurades, exposicions, debats, assemblees... ▪ TÈCNIQUES CONVENCIONALS: exàmens orals o escrits...	
ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES O EXTRAESCOLARS	
No es faran activitats complementàries ni extraescolars.	

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Vegeu els *Criteris d'avaluació i qualificació* de l'assignatura, inclosa en la Concreció Curricular i publicada a la pàgina web del centre.

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Partint de la idea que no hi ha un únic tipus d'alumne, sinó una gran diversitat de formes d'aprendre, a l'IES Baltasar Porcel proposam dissenyar les situacions d'aprenentatge i les unitats de programació pensant en aquesta diversitat, en lloc d'adaptar-les després per a casos concrets. Ens basam, doncs, en el Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA), que és un enfocament educatiu que té com a objectiu garantir que tots els alumnes puguin aprendre de manera efectiva, independentment de les seves diferències, capacitats o necessitats.

ELEMENTS TRANSVERSALS

Des de la matèria de Castellà treballarem valors com la convivència, la tolerància, el respecte per les persones i el medi ambient, la cultura i la diversitat.

Per a això, contribuirem a programar activitats per fomentar aquests valors coincidint amb celebracions internacionals que hi tenen a veure:

- 23ABR: Dia de Sant Jordi